

SOUSTVARJANJE RAZGOVORA V SOCIALNEM DELU Z DRUŽINO

Študijsko leto 2011/2012

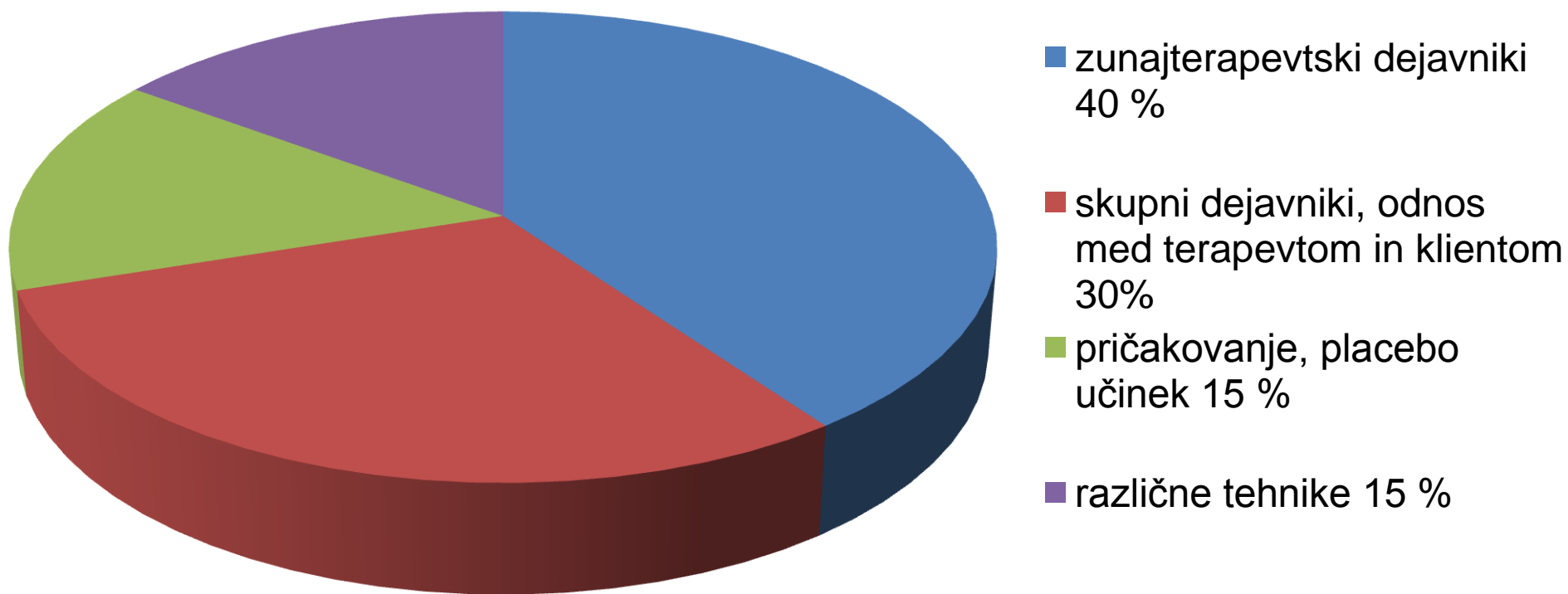
VSEBINA PREDMETA:

???

- Kompleksnost socialnega dela z družino in umestitev razgovora v to posebno področje socialnega dela: poudarek na delu na dveh ravneh. Pomen vzpostavljanja odnosa pri soustvarjanju razgovora z družino: vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika (G. Čačinovič Vogrinčič). Pomen odnosne drže (W.C. Madsen).
- Modeli razgovorov v socialnem delu z družino: od systemskega pristopa k socialnemu konstrukcionizmu; v rešitev usmerjeno socialno delo (S. de Shazer, I. Kim Berg), pripovedovanje zgodb (M. White).
- Komunikacija v družini. Principi za krepitev odpornosti družine (F. Walsh); ključni družinski procesi, povezani z modelom odpornosti.
- Razgovor z otrokom ali mladostnikom v socialnem delu z družino: zagotavljanje otrokovega glasu.
- Veščine učinkovite komunikacije in soustvarjanja pogovora: govoriti in poslušati, odgovoriti, osebno celostno jaz sporočilo; soustvarjanje novih pomenov, zgodb. Neverbalna komunikacija.
- Jezik socialnega dela. Odnosi in pogovori, ki omogočajo soustvarjanje razlike (H. Andreson).
- Zapisovanje razgovora v socialnem delu z družino. Evalvacija uspešnosti razgovora v socialnem delu z družino.

POMEN ODNOSA V SOCIALNEM DELU

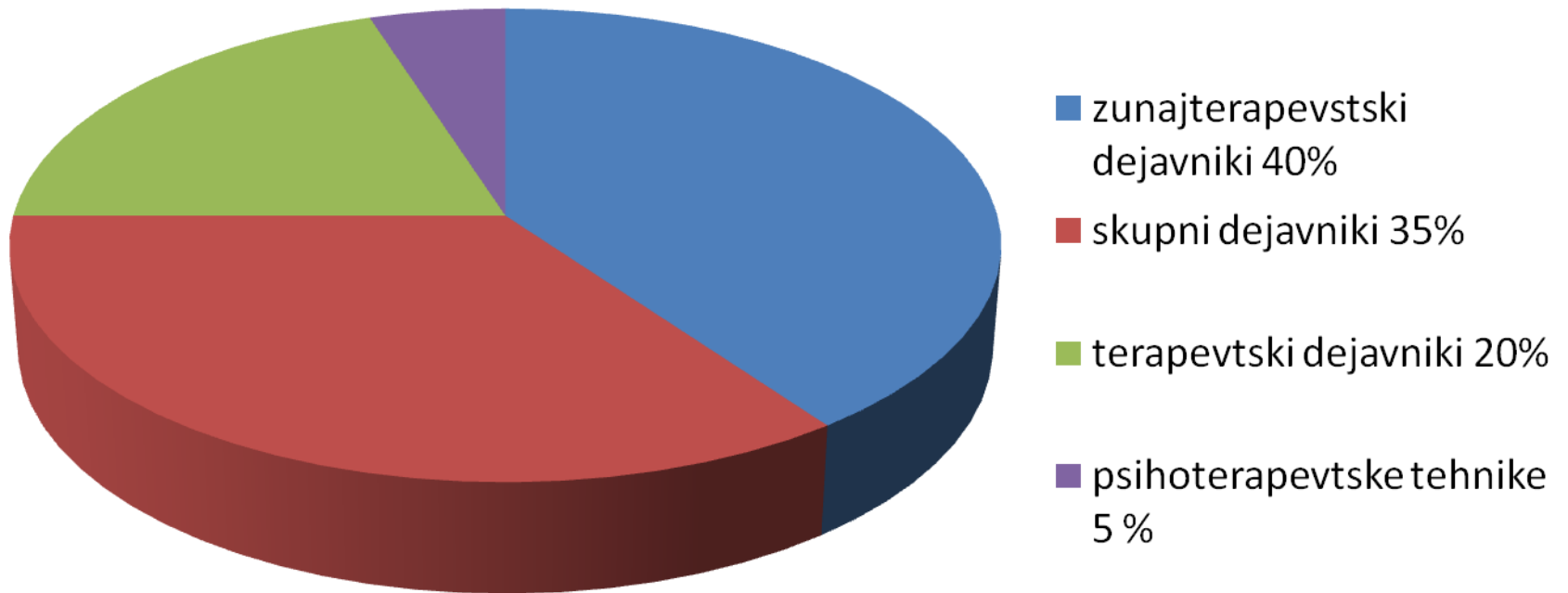
raziskava o izidih psihoterapije (Lambert 2002)

Skupni dejavniki:

- empatija,
- toplina,
- sprejemanje,
- spodbujanje za prevzemaje tveganj,
- značilnosti terapevta in klientov,
- zaupnost odnosa,
- terapevtska aliansa,
- procesni dejavniki.

Dejavniki uspešnosti

KOMPONENTE SVETOVALNEGA ODNOSA (Greenson 1967):

- DELOVNA ALIANSA
 - TRANSFER
 - REALEN ODNOS
 - SOCIALNO DELO?
-
- DELOVNI ODNOS IN OSEBNI STIK

ODNOS SD/UPORABNIK

- VAJA 2: reflektirajte svoje ozadje (zgodovino), izkušnje in prakso, ki lahko ima vpliv na vaše odnose z uporabniki

DELOVNI ODNOS

- **Brammer, Shorstrom (1968):** “...obstaja vse več dokazov, da je razvoj čustveno toplega odnosa prvi korak v svetovalnem procesu. Razvoj takega delovnega odnosa, ki ga označuje medsebojno povezovanje, zaupanje in spoštovanje, je ena od prvih svetovalčevih nalog...”
- **Madsen (2007) (ODNOSNA DRŽA “Kako smo v odnosu?”)**
spoštljiv in odgovoren zaveznik ekspert iz izkušenj

- VAJA 3:
 - pričakovanje srečanja z družino

- D. Epston (1999: 140) je opisal svojo dolžnost, ki jo razumem tudi kot dolžnost v socialnem delu z družino: “srečati se z ljudmi s sočutjem in ne s sumničenjem”.

- **Čemu vplesti družine?**

Širitev konceptualizacije družine na tiste pomembne druge, ki lahko služijo kot vir ali skupnost podpore v človekovem življenju. Ko razširimo razumevanje družine, lahko razmišljamo o vključevanju družine zaradi potencialno najbolj močnega vira v človekovem življenju (ti ljudje imajo namen biti virov polna skupnost). Takšno izhodišče nas postavi v poseben odnos z uporabniki in vpliva na naše odnose in na izkušnje naših uporabnikov o njih samih v kontekstu takega odnosa.

- **Kaj je naš namen srečevanja z družinami?**

- zgodbe oblikujejo izkušnjo

(več zgodb, ene postanejo dominantne, selektivna pozornost, izključene druge izkušnje);

- individualne zgodbe so vključene v in oblikovane s strani širših družinskih in kulturnih zgodb (zmanjša samo-stigmatizacijo, razvijanje zgodb, ki ponujajo več izbire in možnosti);
- interakcije “vabijo” udejanjanje zgodb (vloga socialnega delavca: patologizirajoče ali osvobajajoče zgodbe).

Ko smo v odnosu z družinami...:

- pomembno je, da se ne osredotočimo le na problem, ki ga ljudje predstavljajo, temveč tudi na organizirajoče življenjske zgodbe, v katere so vključeni;
- pomembno se je fokusirati na proces, ne le na vsebino;
- pomembno je razumeti, kako ljudje izkusijo naše interakcije z njimi;
- pomembno je, da sebe uporabimo na način, ki bi minimaliziral udejanjanje omejujočih življenjskih zgodb in bi povabil udejanjanje opolnomočujočih zgodb.

W.C. MADSEN: ODNOSNA DRŽA

KLINIČNA PRAKSA

“Kako ravnamo?”

KONCEPTUALNI MODELI

“Kako razmišljamo?”

ODNOSNA DRŽA

“Kako smo?”

Ljudje poudarijo pomembnost interakcije in jo opišejo kot:

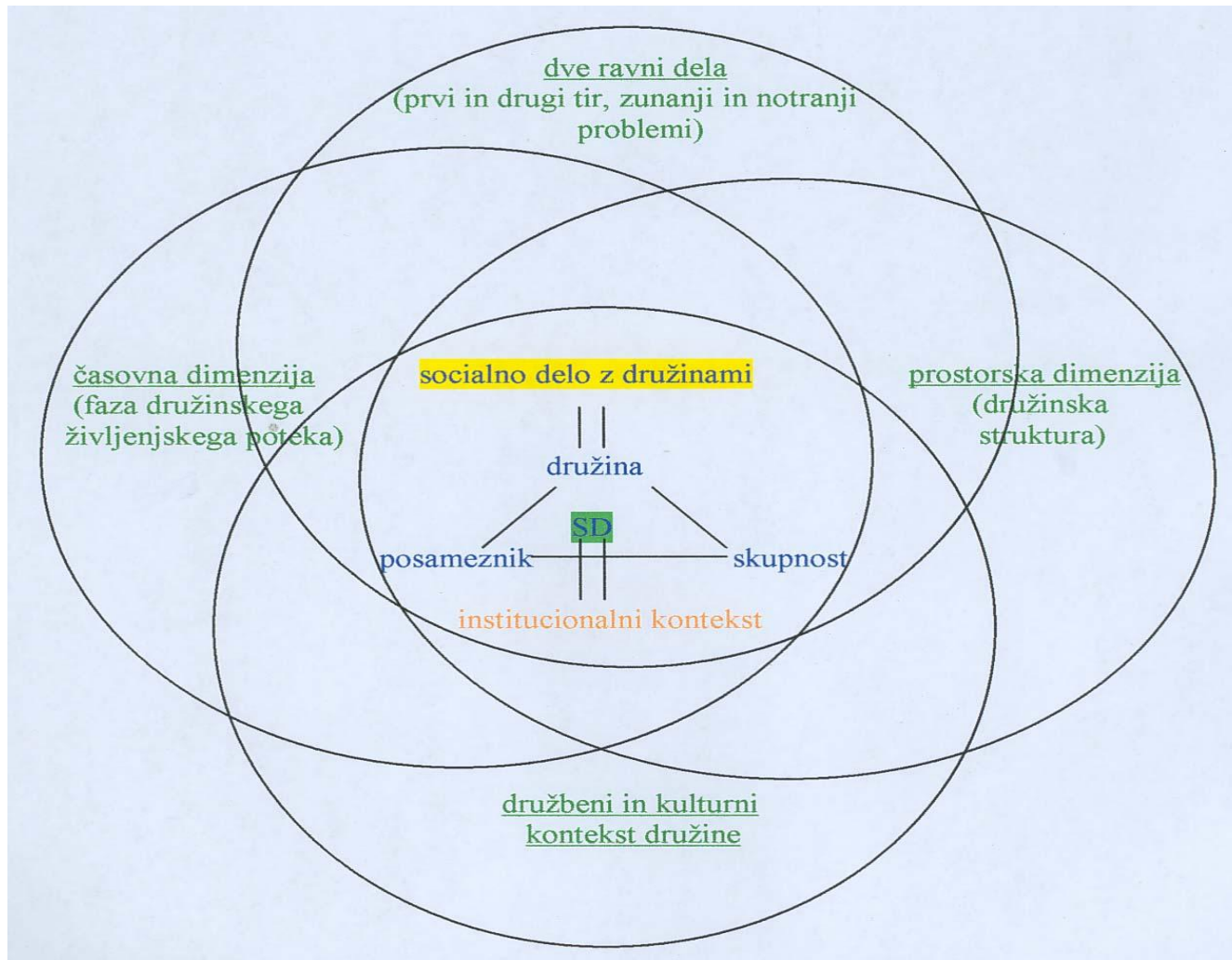
- spoštovanje,
- povezanost,
- radovednost,
- upanje.

Poudarek na pomembnosti odnosne drže ne zmanjša pomembnosti tehnik, ki jih uporabljamo. Naši konceptualni modeli in praksa nas postavijo v določene odnose z družinami in močno vplivajo na izkušnje družin o njih samih v teh interakcijah.

- VAJA 4:

delo v malih skupinah (začetna faza pogovora
– v pisarni socialne delavke in pri družini
doma)

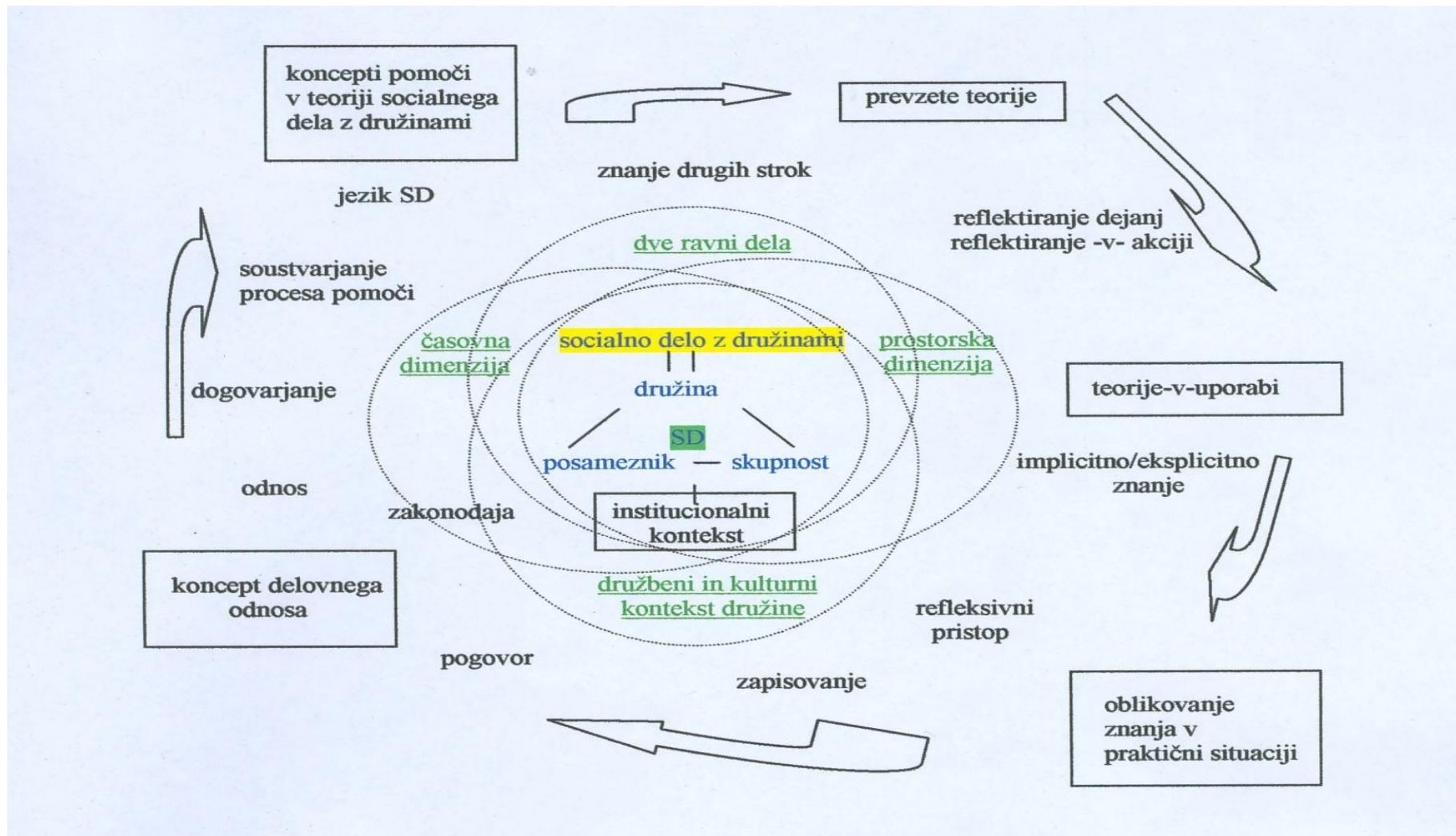
SOCIALNO DELO Z DRUŽINO

- VAJA 1:

- Vsak študent se pri sebi spomni primera iz prakse ali iz vsakodnevnega življenja, ki se umešča v socialno delo z družino ter ga pokuša reflektirati skozi zgoraj predstavljeno shemo, ki prikazuje kompleksnost socialnega dela z družino.

SOCIALNO DELO Z DRUŽINO: SOUSTVARJANJE TEORIJE V PRAKSI

LITERATURA IN IZPIT:

- aktivna udeležba na vajah (vodenje pogovora, priprava krajše vaje v skupini) je pogoj za pristop k izpitu; pisni izpit
- DELOVNO ŠTUDIJSKO GRADIVO, ZAPISKI PREDAVANJ
- Čačinovič Vogrinčič, G. (2006), *Socialno delo z družino*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Čačinovič Vogrinčič, G. in Šugman Bohinc, L. (2000), Učinkovitost (uspešnost) razgovora v socialnem delu z družino. *Socialno delo*, 39, 3: 175-189.
- Mešl, N. (2008), *Razvijanje in uporaba znanja v socialnem delu z družino (Procesi soustvarjanja teoretskega znanja v praksi)*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo Univerze v Ljubljani. 3-9, 108-115, 117-165
- De Vries, S., Bouwkamp, R. (1995), *Psihosocialna družinska Terapija*. Logatec: Firis.
- Madsen, C. W. (2007), *Collaborative Therapy with Multi-stressed Families*. New York: The Guilford Press. 1-45
- Anderson, H., Gehart, D. (ur.) (2007), *Collaborative Therapy (Relationships and Conversations that make a Difference)*. New York, London: Routledge.
- Walsh, F. (2006), *Normal Family Processes: Growing Diversity and Complexity*. New York: The Guilford Press.
- Thompson, N., (2011), *Effective Communication. A Guide for People Professions*. New York, London: Palgrave Macmillan.
- Gergen, J.K. (2010), *An Invitation to Social Construction*. London etc.: Sage.
- Nichols, M.P. (2010), *Family Therapy: Concepts and methods*. Boston etc.: Allyn & Bacon.